

Hemlig

P. M.

Samtidigt med det engelska beslutet att överflytta guld från Bank of England till valutafonden, erinrades bankerna om att de alltsedan juni 1935 anmodats att endast göra sådana terminsaffärer i valutor, som voro av icke-spekulativ karaktär.

I juni 1935 hade likaledes förbud införts mot belåning av guld och köp av guld på termin. Sistnämnda förbud hade i maj 1938 uttryckligen upphävts. Nu infördes förbudet ånyo.

Bank of England hade anmodat centralbankerna i Frankrike, Holland, Belgien och Schweiz att medverka till att ovannämnda förbud bleve effektivt. Det har icke varit så mycket med tanke på de hittillsvarande guldaaffärerna i dessa länder som dessa banker anmodats att samarbeta med Bank of England, utan närmast av den anledningen att, sedan förbudet införts i London, risk förelåg för att dessa transaktioner skulle flyttas över till banker i de nu angivna länderna.

Amerikanarnas medverkan erfordrades icke beträffande guldaaffärer, därför att guldhandeln är ett monopol för det amerikanska finansdepartementet. Bank of England kunde icke direkt sätta sig i förbindelse med de amerikanska myndigheterna beträffande valutaaffärerna. Treasury i London hade däremot meddelat den amerikanske finansattachén i London, Butterworth, vad som gjorts. Vid mitt besök i Basel hade enligt uppgift svar från de amerikanska myndigheterna ej ingått i annan form än att Morgenthau uttalat sin tillfredsställelse med de engelska åtgärderna samt gjort ett allmänt uttalande om viljan till samarbete.

Trip hade först talat med de holländska bankerna och därefter skriftligen bett dem icke göra guldaaffärer. Till en början hade de, enligt uppgift i pressen, gjort vissa svårigheter, men enligt uppgift i gårdagens tidningar skulle bankernas medgivande till samarbete i detta avseende nu föreligga.

Bachmann hade tillskrivit den schweiziska bankföreningen och hemställt, att den skulle handla i enlighet med Bank of Englands uttalande. Vid mitt besök i Basel hade Bachmann ännu icke fått svar från bankföreningen. Dessutom hade Bachmann skrivit till den

schweiziska regeringen och fäst dess uppmärksamhet därpå, att den år 1936 utfärdade kungörelsen med förbud för bankerna att göra guldaffärer och att göra spekulativa terminsaffärer i valutor fortfarande måste äga giltighet. Från visst håll hade nämligen på sista tiden krav uppstått att nämnda den 19 juni 1936 utfärdade förordning skulle upphävas. I korthet innebär förordningen, att den som i spekulativ avsikt vidtager eller förmedlar en handling, som är ägnad att skada den schweiziska valutan eller Schweiz~~ens~~ kredit, eller uppmanar till dylik handling, straffes med fängelse eller böter intill 100.000 frcs. Samma förbud och straff gäller beträffande

- a/ köp och försäljning av guld på termin;
- b/ belåning av guld och valutor; samt
- c/ köp av valutor på termin, såvida de icke äga samband med en kommersiell transaktion.

Janssen hade före Basel-resan icke tagit någon kontakt med de belgiska bankerna. Efter återkomsten från Basel hade han däremot för avsikt att tala med de ledande bankerna, en och en. Den belgiske marknaden är obetydlig i jämförelse med de holländska och schweiziska marknaderna. Terminsaffärer ha förekommit i Belgien endast vid de tillfällena, då man hyst oro för den belgiska valutan. De belgiska bankerna lämna månatliga uppgifter till nationalbanken om bl. a. sina valutatransaktioner. Nationalbanken får dessutom då och då redogörelser av privatbankerna för de kommersiella transaktioner, som ligga bakom valuteaffärerna. Norman hade icke begärt, att Janssen skulle taga kontakt med sina banker.

Fournier hade trätt i förbindelse med de franska bankerna och anmodat dem att handla i överensstämmelse med Bank of Englands önskan.

Såväl Fournier som Trip, Bachmann och Janssen betonade, att det låg icke endast i dessa centralbankers utan även i nämnda länders affärslivs intresse, att den engelska valutan hölls så stabil som möjligt, och att det följaktligen förelåg ett direkt intresse för dessa länder att samarbeta med England, även om det för en och annan bank skulle förefalla mindre tilltalande att behöva avstå från en eller annan relativt inbringande transaktion.

Engelsmännen betonade vid samtalen, att man avsiktligt underlåtit att närmare definiera, vilka terminsaffärer som skulle vara förbjudna och vilka som skulle tillåtas. Londonmarknaden är så stor och affärerna gå genom så många olika kanaler samt kläda sig i

så olika former, att det skulle vara svårt att giva en tillfredsställande definition. Huvudsaken var att förhindra sådana valutatransaktioner, som ägde rum med i England upplånade medel. Man hade icke något emot en överflyttning av utländskt, i England placerat kapital till ett annat land. Avistamarknaden såväl i guld som i valutor skulle fortfarande vara fri från alla inskränkningar.

På min uttryckliga fråga till Cobbold, huruvida Bank of England helst skulle se, att riksbanken för närvarande icke gjorde swaps i dollar, svarade han, att han skulle diskutera saken med Mr. Bolton på valutaavdelningen och sedermera återkomma. Jag strök särskilt under för Cobbold, att dessa swaps icke inneburo en definitiv överflyttning av valutor från London utan endast avsågo en förräntningsaffär. Jag hade visserligen klart för mig, att dessa transaktioner medförde en omedelbar minskning av de engelska dollar-behållningarna och att det därför kanske vore önskvärt för Bank of England att dylika swaps icke gjordes. Å andra sidan framhöll jag, att vi efter tre månader måste ställa motsvarande belopp i dollar till den engelske motkontrahentens förfogande och att det följaktligen i längden icke betydde någon minskning av Englands sammanslagda dollartillgodohavanden.

Det framgick av samtalen med engelsmännen, att avsikten var att hålla pundet stabilt omkring det nuvarande läget. Några fasta gränser uppgåvos icke. Mina samtliga sagesmän kände sig emellertid positivt övertygade om att inga svårigheter ~~skulle~~ skulle uppstå för valutafonden att försvara den engelska valutan mot en spekulativ attack.

R